

אינדונזיה מצניחה סיוע הומניטרי וזה מהלך חיובי בעבור ישראל

written by יוסף רוזן | 18.08.2025

השבוע אינדונזיה הצניחה סיוע הומניטרי במשקל של 800 טון בעשרה מוקדים שונים בעזה. המהלך שבוצע לאחר קבלת אישור חריג מהדרג המדיני הישראלי, מהווה צעד נוסף ישיר של נשיא אינדונזיה, פרבואו סוביאנטו, להעניק פרשנות שונה ופרגמטית יותר הן לחוקה האינדונזית, והן למדיניות החוץ הבלתי מזדהה לרוב. פרשנות זו טומנת בחובה איתותים חיוביים גם עבור ישראל ונורמליזציה עתידית עמה.

אז איך הצנחת סיוע הומניטרי בעזה טובה לישראל? ובכן, מאז עצמאותה של אינדונזיה, השבוע לפני שמונים שנה, עת השתחררה מהכבלים הקולוניאליסטיים של הולנד, החוקה באינדונזיה שיקפה התנגדות לקולוניאליזם ולאימפריאליזם המערבי. בהקשר זה, השתרשה התפיסה כי מהלכי מדינת ישראל כנגד הפלסטינים מהווים ביטוי מובהק לקולוניאליזם, ועל כן מעבר לתמיכה אוטומטית בנרטיב הפלסטיני, גם היו קריאות להתנגד בכל צורה למהלכים שישרתו את הקולוניאליזם לכאורה של ישראל כלפי הפלסטינים. משמע התנגדות למדינת ישראל ונורמליזציה עמה. בהמשך עמדה זו התרככה מעט ואינדונזיה אימצה את מתווה שתי המדינות כפתרון בר קיימא לסכסוך.

המהלך הנוכחי של סוביאנטו, שהוא באופן אישי קידם, משקף תפיסה לפיה התמיכה בפלסטינים אינה מחייבת התנגדות לישראל - במקום להתמקד בהאשמת ישראל וברטוריקה רעילה, יש להיות אקטיביים יותר במדיניות החוץ ולסייע לפלסטינים בצעדים אופרטיביים שיכולים לתרום ליציבות ולשלום אזוריים.

כך, עוד לפני הצנחת הסיוע ההומניטרי בעזה השבוע, הנשיא סוביאנטו, אחראי למספר מהלכים שנמצאים על השולחן בהקשר לפלסטינים. באפריל האחרון הוא קיים מסע מדיני במזרח התיכון, וביקר בחמש מדינות מרכזיות: איחוד האמירויות, קטאר, טורקיה, מצרים, וירדן. להן הוא הציג תכנית לפינוי זמני של תושבים עזתים, כאלף בשלב הראשון, מטעמים הומניטריים, וביקש לדון עמן לגבי היתכנותה. ייתכן שתוכנית זו זכתה לעידוד אמריקני, אך היא גובשה וקודמה על ידי סוביאנטו עצמו שלא חשש לקשור עצמו לתוכנית מסוג זה. הוא הצדיק מהלך זה בטענה כי הדבר משרת את רווחתם ועצמאותם של הפלסטינים, ולכן אינדונזיה חייבת להיות אקטיבית.

מהלך נוסף שהוצע על ידי סוביאנטו הוא לסייע באיוש כוחות שמירת שלום ברצועת עזה, ביום שאחרי המלחמה, אם הקהילה הבינלאומית תחליט להקים כוח משימה כזה. במקביל, גם הציע את סיוע אינדונזיה בשיקום הרצועה לאחר המלחמה. גם בשני תרחישים אלה, ההצדקה הייתה הצורך של אינדונזיה להפגין אקטיביות בזירה הבינלאומית, ובאופן חיובי.

ביולי האחרון, סוביאנטו ביקר בסעודיה, לה יש משקל רב במכלול השיקולים במדיניות החוץ של אינדונזיה. בהצהרה המשותפת שסיכמה את הביקור החגיגי, סוביאנטו ומארחו מוחמד בן סלמן, הדגישו את שיתוף הפעולה הכלכלי האדיר בין המדינות, אך לא שכחו להתייחס גם להתפתחויות במזרח התיכון, בדגש על עזה והסוגייה הפלסטינית. השניים הביעו דאגה עמוקה מהאסון ההומניטרי בעזה, וקראו לקהילה הבינ"ל לנקוט בלחץ על ישראל למען הפסקת אש, וגינו את השימוש הישראלי במצור והרעבה כנשק נגד האוכלוסייה בעזה. כמו כן, הם התנערו לחלוטין מכל רעיון של העברת אוכלוסייה מעזה.

נדמה היה שלאחר הצהרה כזו עם סעודיה המשפיעה, והתגברות הנרטיבים השקריים על הרעבה בעזה, מהלכיו האקטיביים של סוביאנטו יוקפאו והוא ייסוג מכך. למרבה ההפתעה, דווקא ההפך קרה. נשיא ארה"ב טראמפ רמז ולאחר מכן חשף כי מתקיימים מגעים מול מספר מדינות לקלוט פלסטינים מעזה. אחת המדינות שהוזכרו בהקשר זה הייתה אינדונזיה. ייתכן שהמשא ומתן בין ארה"ב לבין אינדונזיה על גובה המכסים כרך גם תמורות מדיניות בהקשר זה. בכל אופן, היוזמה עדיין בחיים. לא רק זאת, אלא שממשלת סוביאנטו הציגה תכנית מפורטת יותר לקליטת העזתים. עדיין מדובר בתוכנית הומניטרית, אך כבר אינה מוגבלת לאלף עזתים, אלא אלפיים בתחילה. בנוסף, הוגדר מקום ספציפי לקליטתם, האי גלאנג, במחוז ריאאו באינדונזיה.

מטרת התוכנית לאפשר לעזתים עם צרכים הומניטריים להגיע לשם עם משפחותיהם באופן זמני. התוכנית מתקבלת בתחושות מעורבות גם בקרב האזרחים האינדונזים שהורגלו לדרך אחת בלבד לתמוך בפלסטינים והיא התנגדות לישראל. כך שרבים מתייחסים בחשדנות ליוזמה זו, בעוד שאחרים מברכים על האקטיביות של הנשיא סוביאנטו, שעדיין צריך לנהוג בזהירות מול ארגוני הדת במדינתו.

גם אם סוביאנטו נמנע מלהתייחס מפורשות לנורמליזציה עם ישראל, ועדיין מפגין מחויבות לסוגייה הפלסטינית, נראה כי מדיניות החוץ הפרו-אקטיבית שלו, שוברת לכל הפחות את תפיסת משחק "סכום האפס" בין יחסים עם מדינת ישראל לבין דאגה לפלסטינים. ייתכן שהמשך קו זה יוביל לבסוף גם לנורמליזציה של ממש בין המדינה בעלת האוכלוסייה המוסלמית הגדולה ביותר לבין מדינת היהודים.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 18.08.2025.